

AANVULLENDE INFORMATIE PARIJSCH ZUID
KENMERK: FF/75C/2009/0457.nac.SK

in opdracht van: **CV Ontwikkelingsmaatschappij Parijsch**
contactpersoon: de heer P.H.J. van Uden
adres: postbus 136
4100 AC Culemborg

RPS BCC B.V.
Postbus 75
4140 AB Leerdam

projectnummer: NC9030101
omvang rapportage: 12 pagina's (excl. bijlagen)
projectleider: L van Hoften
datum: 3 mei 2010
versie: 1.0
status: definitief

paraaf voor akkoord:

ing. T.P. Molenaar
ecoloog

drs.ing. L. van Hoften
projectleider

INHOUD

1	INLEIDING	3
2	ADMINISTRATIE EN INRICHTINGSPLAN	4
3	ECOLOGISCH	6
3.1	Zoogdieren	6
3.2	Amfibieën.....	8
3.3	Vissen.....	9
3.4	Vogels.....	10

BIJLAGEN:

Bijlage 1: Overzichtskaart projectgebied

Bijlage 2: Hoofdstuk 2 Ruimtelijk beleidskader uit "Structuurplan Parijsch Zuid"

Bijlage 3: Compensatieplan vleermuizen

Bijlage 4: Compensatieplan rugstreeppad

Bijlage 5: Resultaten visstandsbemonstering

Bijlage 6: Onderzoek steenuil

Bijlage 7: Overzichtskaart nesten uilen en roofvogels

1 INLEIDING

De Commanditaire Vennootschap (CV) ontwikkelingmaatschappij Parijsch heeft het voornemen om aan de westzijde van de stad Culemborg een uitbreidingswijk te realiseren met maximaal 1.700 woningen. Dat Culemborg een nieuwe woonwijk wil realiseren, heeft twee redenen. Ten eerste kan Culemborg momenteel zelf moeilijk aan de woningvraag van de eigen bevolking voldoen. Ten tweede heeft de gemeente de taak om de verstedelijkingsopgave uit de regio op te vangen.

Om dit voornemen te toetsen aan de Flora- en faunawet is in het zomerseizoen van 2004 een aantal inventarisaties naar het voorkomen van beschermde soorten uitgevoerd. Tezamen met data uit bestaande bronnen is een volledig beeld ontstaan van de in het projectgebied aanwezige beschermde flora en fauna. Voor de aanwezige soorten zijn de effecten van de ingreep getoetst (*De Bruijn en Scherpbier 2005*). Op basis van deze rapportage is op 13 april 2005 een ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd. Na een aanvulling op 4 mei 2005 is de ontheffing met kenmerk FF/75C/2005/151 afgegeven voor de periode 1 september 2005 tot 31 augustus 2010. Het lukt echter niet om alle woningen te realiseren voor 31 augustus 2010.

RPS BCC B.V. heeft in opdracht van CV ontwikkelingmaatschappij Parijsch bij Dienst Regelingen om verlenging van de ontheffing gevraagd. Hiertoe is op 9 december 2009 een aanvraag met een onderbouwende rapportage ingediend. In een schrijven op 11 december 2009 met kenmerk FF/75C/2009/0457.ontv.te geeft Dienst Regelingen aan dat de aanvraag voor verlenging te veel wijzigingen bevat ten opzichte van de originele aanvraag van 13 april 2005 om een verlenging te kunnen overwegen. De aanvraag is daarom ingeboekt als nieuwe aanvraag onder nummer FF/75C/2009/0457.

Op 9 februari 2010 heeft Dienst Regelingen ons, RPS BCC B.V. verzocht om nadere informatie, FF/75C/2009/0457.nac.SK. In deze rapportage wordt op deze vragen antwoord gegeven.

2 ADMINISTRATIE EN INRICHTINGSPLAN

1. Het aanvraagformulier dat u heeft ingevuld blijkt een verkeerd aanvraagformulier te zijn. Ik verzoek u om het juiste en volledige aanvraagformulier ingevuld en ondertekend aan mij te retourneren.

Het juiste aanvraagformulier is bijgevoegd.

2. Uit de ingediende aanvraag blijkt mij niet dat de heer T. Molenaar is gemachtigd om namens RPS BCC b.v. in rechte te handelen. Ik verzoek u om mij dit aan te tonen door middel van bijvoorbeeld:
 - o Een kopie van een uittreksel van de Kamer van Koophandel, waarin de heer T. Molenaar als bestuurder of bevoegd persoon is opgenomen.
 - o Een machtiging, ondertekend door een persoon die wel is opgenomen in het uittreksel van de Kamer van Koophandel. Het uittreksel van de Kamer van Koophandel moet dan ook worden meegestuurd.

RPS BCC B.V. heeft namens CV Ontwikkelingsmaatschappij Parijsch een aanvraag voor verlenging ingediend. De heer T. Molenaar is slechts contactpersoon voor het ecologisch inhoudelijke deel van de aanvraag. Op het bijgevoegde aanvraagformulier is dit gecorrigeerd, de heer P.H.J. van Uden vraagt ontheffing aan voor het project "Parijsch-Zuid". Een uittreksel van de Kamer van koophandel van hem en de organisatiestructuur van CV Ontwikkelingsmaatschappij Parijsch zijn bijgevoegd.

3. Bij de aanvraag is geen kopie van een geldig legitimatiebewijs van de aanvrager bijgevoegd. Ik verzoek u mij alsnog een kopie van een geldig legitimatiebewijs toe te sturen.

Zie antwoord bij punt 2.

4. U geeft aan dat er al een gedeelte van het plangebied gerealiseerd is. Voor welk gedeelte vraagt u ontheffing aan. Tevens moet u een kadastrale kaart indienen waarop dit goed zichtbaar is.

In bijlage 1 is een kaart toegevoegd met de huidige begrenzing van het projectgebied, de huidige bebouwing en de reeds gerealiseerde delen.

5. Uit het rapport ontheffing Parijsch-Zuid blijkt dat u voor belang E aanvraagt. Ik verzoek u mij een beschrijving te geven van of aan te geven waar in het projectplan een beschrijving te vinden is van:

de dwingende reden van groot openbaar belang;
Het moet bijvoorbeeld gaan om de ontwikkeling van een gebied zoals vastgelegd in een goedgekeurd nationaal, provinciaal of gemeentelijk Ruimtelijk Ordeningsplan. Ik verzoek u derhalve (de relevante stukken van) dit onderliggende besluit toe te zenden.

In bijlage 2 is hoofdstuk 2 uit het structuurplan voor Parijsch-Zuid is toegevoegd. In dit hoofdstuk wordt het ruimtelijk beleidskader geschetst.

Inrichtingsplan

Het huidige ontwerp van de nieuwbouw is gewijzigd ten opzichte van het ontwerp 2005. Er zijn nog enkele onduidelijkheden omtrent het nieuwe inrichtingsplan. De volgende vragen dienen zo concreet mogelijk te worden beantwoord:

- In het rapport 'Onderbouwing verlenging en aanvulling ontheffing Parijsch-Zuid (RPS BCC, 17-11-2009) op bladzijde 4 is de ligging van het projectgebied in figuur 1 weergegeven. De arcering van het projectgebied is daar anders weergegeven dat het inrichtingsplan in bijlage 2.
 - Hoe gaat de inrichting van het noordelijke deel (deelgebied 1) er uit zien?
 - Heeft er in dit deel in 2009 ook onderzoek plaats gevonden?
- Aangegeven wordt dat een deel van de woningen en een sportpark inmiddels al gerealiseerd zijn. Waar zijn de woningen exact gesitueerd (aangeven op een topografische kaart)?

In bijlage 1 is een kaart toegevoegd met daarop de begrenzing van het projectgebied, de aanwezige bebouwing, zowel de te handhaven als te slopen bebouwing en de reeds gerealiseerde bebouwing.

Het noordelijk deel/ deelgebied 1 van het oorspronkelijke het projectgebied is komen te vervallen. De provincie geeft geen toestemming voor de bouw van woningen in het noordelijk deel. Het noordelijk deel zal niet bebouwd worden en is daarom uit het projectgebied gehaald.

- Waar wordt de begroeiing (bomen) verwijderd (aangeven op een topografische kaart)?

De enige begroeiing die verwijderd wordt, is de populierenrij ter hoogte van het AZC. Dit is tevens de enige begroeiing die in het projectgebied aanwezig is.

3 ECOLOGISCH

3.1 Zoogdieren

Vleermuizen

In 2009 heeft er onderzoek plaatsgevonden naar vleermuizen. Er zijn nog enkele onduidelijkheden omtrent vleermuizen. De volgende vragen dienen zo concreet mogelijk te worden beantwoord:

- o In het rapport staat beschreven dat er in dit geval geen alternatief is voor de locatie. Het AZC gebouw gaat gesloopt worden en bevat een verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis. Het is noodzakelijk dat er geen andere bevredigende oplossing aanwezig is voor de gewone dwergvleermuis, voordat ontheffing verkregen kan worden. Waarom kunnen deze gebouwen niet behouden blijven en in het ontwerp worden ingepast?

Het AZC bestaat uit tijdelijke bebouwing, toestemming voor de bouw is gegeven onder de voorwaarde dat deze tijdelijk, art. 17 WRO, zou zijn en dus na verloop van tijd verwijderd zou worden. Het is juridisch niet mogelijk het AZC te handhaven. Er is geen bouwvergunning voor het complex. Daarnaast worden aan tijdelijke gebouwen andere kwaliteitseisen gesteld als aan permanente bebouwing. Het is niet mogelijk om het bestaande complex dusdanig te verbouwen zodat het aan deze eisen voldoet. Het zou neerkomen op het nagenoeg volledig slopen en herbouwen van het complex waarbij in het proces de aanwezige verblijfplaats alsnog verwijderd wordt. Op de plek van AZC moet een grote waterpartij komen die nodig is om aan de eisen voor waterberging te voldoen. Extra waterberging is nodig om het toekomstige verharde oppervlak te compenseren.

De verblijfplaats die verdwijnt wordt gecompenseerd in het appartementencomplex dat momenteel wordt afgebouwd aan de overzijde van de weg waaraan het AZC staat. Voor details zie bijlage 3.

- o In de periode juni – augustus is er onderzoek gedaan naar vleermuizen. Om welke reden heeft er geen onderzoek plaatsgevonden eerder in het voorjaar?

De te verwachten vleermuissoorten voor de projectlocatie, open agrarisch gebied met nagenoeg geen opgaande begroeiing, zijn gewone dwergvleermuis en mogelijk laatvlieger. Het vleermuisprotocol geeft geen aanleiding om het onderzoek vroeger in het voorjaar te starten. Voor kraamverblijven van beide soorten staat een onderzoeksinspanning van 2 x 2 uur in de periode 15 mei (1 juni) – 15 juli. Hieraan is voldaan. Kraamkolonies worden vanaf april/mei bevolkt, het werpen van het jong vindt in juni/juli plaats. Als in de gebouwen een kraamkolonie aanwezig was, dan was deze op 2 en 12 juni 2009 vastgesteld. In plaats daarvan is op 12 juni 2009 vastgesteld dat er twee individuen aan het zwermen waren waarbij de gevel kort aangetikt werd: dit is een duidelijke indicatie dat er een verblijfplaats is geweest. Tijdens latere ronden is het gedrag niet meer waargenomen en zijn er geen uitvliegende dieren waargenomen. De verblijfplaats betreft hoogstwaarschijnlijk een verblijfplaats van enkele jonge mannetjes gedurende een deel van de zomer.

- o Aangegeven wordt dat de nadruk van het vleermuisonderzoek heeft gelegen bij het te slopen AZC. Heeft er ook onderzoek plaatsgevonden naar vaste rust- en verblijfplaatsen in de te kappen bomen, zoals de populierenrij?

De te kappen populierenrij hebben wij gezien als onderdeel van het AZC en is in het onderzoek meegenomen. Op de inventarisatiekaarten is dit toch duidelijk te zien. De populierenrij is nog niet oud genoeg om als vaste rust- en verblijfplaats dienst te doen. De bomen hebben een gladde bast en zijn vrij van holten, spleten en loshangende schors. Het overige deel van het projectgebied bestaat uit zeer open gebied en er zijn geen bomenrijen aanwezig en is daarom voor vleermuizen dus niet interessant.

- De kap van de populierenrij resulteert in het doorbreken van een belangrijke vliegroute. Aangegeven wordt dat in de nieuwe inrichting veel nieuwe bomenrijen worden aangelegd. Hoe wordt de functionaliteit van de vliegroute ten alle tijden behouden?

Uit het onderzoek blijkt dat de gewone dwergvleermuis vliegt vanuit het de bebouwing van Culemborg richting de bebouwing langs de Rietveldseweg/Wethouder Schoutenweg, via de Zijderupsvlinderlaan, Distelvlinderlaan (populierenrij) en dan in zuid-oostelijke richting over het open weiland. Een klein deel passeert het AZC aan de oostzijde.

De populierenrij en het AZC worden op zijn vroegst in september 2010 verwijderd. Momenteel wordt de ontsluitingsweg aan de oostzijde van het projectgebied aangelegd. De bomenrij die langs deze weg komt, wordt in het najaar aangeplant. Deze nieuwe aanplant verbindt de Distelvlinderlaan met de Rietveldseweg en doet dienst als vervanging van de te rooien bomenrij.

Aan de overzijde van de Distelvlinderweg wordt momenteel een appartementencomplex afgebouwd. Dit gebouw heeft een gevel over dezelfde lengte als de huidige populierenrij en heeft ook dezelfde hoogte. Van gewone dwergvleermuis is bekend dat zij ook van gevels gebruik maken als geleidend element. Het appartementencomplex zal de geleiding van de populierenrij overnemen.

- De huidige vliegroute kan pas gekapt worden, indien de nieuw aanlegde nieuwe bomenrijen al geschikt zijn als vliegroute. Hoe komt de planning m.b.t. de kap van de populierenrij en de nieuw aan te leggen bomenrijen eruit te zien?

De huidige populierenrij wordt op zijn vroegst in september 2010 verwijderd, de populierenrij ter vervanging wordt in het najaar van 2010 aangeplant en in ieder geval voordat de huidige populierenrij wordt verwijderd. De nieuwe aanplant is van voldoende formaat om een herkenbare bomenrij te vormen.

- Op welke manier wordt er rekening gehouden met verlichting bij de nieuw aan te leggen bomenrijen?

Gemeente Culemborg streeft naar een duurzame gemeente. Een van de onderdelen hiervan is het energieverbruik. Voor de verlichting van de openbare ruimte wordt gestreefd naar het minimaal noodzakelijke, dus zo min mogelijk straatverlichting waarbij gekozen wordt voor modellen waarvan de lichtbundel uitsluitend naar beneden is gericht en net de overkant van de straat haalt. Dit houdt in dat de kruinen van de bomenrijen niet verlicht worden. De vleermuizen kunnen ongehinderd foerageren en migreren langs de bomenrijen. In het midden tot westen van het projectgebied worden veel bomen aangeplant die op eilanden staan, langs deze bomen komt geen verlichting.

Waterspitsmuis

In de omgeving komt de waterspitsmuis voor. Er is geen specifiek onderzoek uitgevoerd naar deze soort. Is er gekeken of de oevers van de sloten een potentieel geschikt habitat vormen voor de waterspitsmuis?

- Zo ja, wat waren de uitkomsten hiervan?
- Zo nee, op basis van welke criteria is dit besloten?

De waterspitsmuis is in de, door ons gebruikte, bestaande bronnen niet genoemd als aanwezig. Wij vragen ons dan ook af op welke bron u zich baseert met de uitspraak; “in de omgeving komt de waterspitsmuis voor”, en wat u als omgeving beschouwt. Als de ruime omgeving van het projectgebied bekeken wordt, is de enige geschikte locatie waar de waterspitsmuis kan voorkomen de uiterwaarden langs de Lek, waar zich een uitermate geschikt habitat bevindt. Het projectgebied ligt op grote afstand van de uiterwaarden en wordt van het projectgebied gescheiden door twee drukke wegen, de Pijssesweg en de Goilberdingerdijk, waardoor het projectgebied moeilijk bereikbaar is. De watergangen in het projectgebied bestaan uit zeer eutrofe poldersloten bedekt met flab en zonder oeverbegroeiing. Het huidige landgebruik is intensief agrarisch waarbij het land tot aan de insteek van de sloot bewerkt wordt. Er bevindt zich geen geschikt biotoop voor de waterspitsmuis binnen de grenzen van het projectgebied.

3.2 Amfibieën**Rugstreeppad**

In het plangebied leeft een populatie van 60 tot 80 rugstreeppadden. Door de werkzaamheden (opruimen van tijdelijke opslag depots) en de nieuwe inrichting van het plangebied verdwijnt er leefgebied van de rugstreeppad. Voor de rugstreeppad dienen de mitigerende maatregelen uitgebreid te worden met een compensatieplan. Het plan moet minimaal een geschikt leefgebied, in de buurt van de huidige locatie, bieden voor een rugstreeppadpopulatie van 80 exemplaren.

Als gevolg van de werkzaamheden gaat geen voortplantingswater verloren, de dieren zijn aangetroffen in reeds bestaande en te handhaven watergangen. Ongeveer de helft van de roepende mannetjes is aangetroffen in een watergang langs de reeds bestaande sportvelden. De bebouwing horend bij de sportvelden is ook de enige overwinterlocatie in de omgeving. De omliggende weilanden hebben een te hoge grondwaterstand om ingegraven in te overwinteren. De werkzaamheden hebben geen invloed op deze watergang of op het sportveld. De compensatie-eis voor 80 individuen is niet reëel, aangezien er voor de helft van de dieren geen leefgebied verdwijnt door toedoen van de bouwwerkzaamheden.

Voor de overige 40 dieren word een kunstmatig pioniersmilieu aangelegd in de vorm van ondiepe betonnen schalen en vuursteendijkjes. De precieze ligging en uitvoering van deze compensatie gebiedjes is te vinden in bijlage 4.

Kamsalamander

De kamsalamander komt in de omgeving van het plangebied voor. Is er tijdens het onderzoek in 2009 gekeken naar de kamsalamander?

Voor de kamsalamander geldt min of meer hetzelfde als voor de waterspitsmuis. Tijdens het onderzoek is niet naar kamsalamander gekeken. Het projectgebied biedt geen geschikt habitat aan de soort.

3.3 Vissen

Vissen

De bittervoorn en de kleine modderkruiper zijn in 2004 tijdens het veldonderzoek aangetroffen. Er zijn toen enkele representatieve trajecten bevestigd. Er zijn nog enkele onduidelijkheden omtrent het voorkomen van de aangetroffen vissoorten. De volgende vragen dienen zo concreet mogelijk te worden beantwoord:

- De grote modderkruiper komt in de omgeving voor. De soort staat vermeld in tabel 3.
- Het onderzoek dat in 2004 is uitgevoerd, is niet meer up to date. Is er tijdens de onderzoeken in 2009 specifiek naar deze soort gekeken?

Wederom vragen wij ons af waarop u baseert dat grote modderkruiper in de omgeving voorkomt, en wat u als omgeving beschouwt, aangezien de grote modderkruiper een uiterst kleine dispersieafstand kent. Natuurloket maakt voor 1 kilometerhok melding van 2 soorten uit tabel-2 en -3. In dit kilometerhok ligt een niet meestromende geïsoleerde nevengeul in de uiterwaarden van de Lek, een geschikt habitat voor de grote modderkruiper en die zou daar kunnen voorkomen. Tussen deze locatie en het projectgebied liggen een dijk en enkele wijken van Culemborg. De locatie is van het projectgebied gescheiden door meerdere, voor vis, onpasseerbare kunstwerken. Het voorkomen van grote modderkruiper lijkt ons onwaarschijnlijk.

In april 2010 is voor de volledigheid de visstand voor het projectgebied in kaart gebracht. De resultaten zijn opgenomen in bijlage 5. Uit het onderzoek blijkt dat er in de visstand niks gewijzigd is ten opzichte van 2004. Bittervoorn en kleine modderkruiper zijn nog steeds aanwezig, overige beschermde en bedreigde vissoorten zijn niet aangetroffen.

- Hoe groot is de kans dat de soort gemist is tijdens het onderzoek in 2004

Bij veldonderzoeken is altijd de kans aanwezig dat er soorten gemist worden. In dit geval is de visstand bemonstering uitgevoerd met behulp van electrovisserij door een gerenommeerd bedrijf, Aquaterra. De kans dat de soort gemist is, is nihil. Bij het onderzoek in 2010, waarbij alle sloten bemonsterd zijn, is de grote modderkruiper niet aangetroffen. De soort is niet aanwezig.

- Zijn de overige wateren (sloten) in het plangebied ook geschikt voor de aangetroffen vissoorten?

De niet-beviste watergangen in het project gebied zijn geschikt voor bittervoorn en kleine modderkruiper, waarbij volwassen bittervoorn zich voornamelijk in de bredere watergangen zal ophouden en kleine modderkruiper en jonge bittervoorn in de smallere ondiepe watergangen.

- Worden de mitigerende maatregelen ook uitgevoerd op de niet beviste trajecten van 2004?

Het dempen, baggeren en vergraven van watergangen gebeuren conform de liggende ontheffing.

3.4 Vogels

Vogels

Tijdens aanvullend onderzoek zijn er geen nesten aangetroffen van vogels met vaste rust- en verblijfplaatsen. Wel zijn er waarnemingen van vogels gedaan. Er zijn nog enkele onduidelijkheden omtrent het voorkomen van vogelsoorten. De volgende vragen dienen zo concreet mogelijk te worden beantwoord:

- Op welke data heeft er gericht onderzoek plaatsgevonden naar broedvogels?

Er heeft geen gericht broedvogelonderzoek of broedvogelkartering plaatsgevonden. In april zijn de aanwezige bomenrijen en bosschages onderzocht op aanwezigheid van nesten van roofvogels en spechten. Deze zijn niet aangetroffen. Het projectgebied bestaat, behoudens de bomensingel rondom de visvijver en de populierenrij, uit open grasland zonder enige hoger opgaande beplanting als ruigten en dergelijke. De bomensingel rond de visvijver wordt gehandhaafd. Er is geen aanleiding om een volledig broedvogelonderzoek uit te voeren. Jaarrond beschermde soorten en kritische broedvogels zijn niet te verwachten. Wel zijn tijdens alle veldbezoeken de waargenomen vogels genoteerd.

- Volgens welke methode is het onderzoek naar broedvogels uitgevoerd?

Zie antwoord vorige vraag.

- De steenuil komt in de omgeving voor. Is er onderzoek gedaan met het afspelen van een geluidsbandje?
 - Zo ja, hoe vaak heeft dit plaatsgevonden?

Het projectgebied bevat nauwelijks geschikte locaties voor de steenuil. Na het indienen van de aanvraag heeft de gemeente Culemborg te kennen gegeven dat zij via de NVWC te horen had gekregen dat steenuil in de buurt van het projectgebied voorkomt. Een broedterritorium bevindt zich op het erf van een boerderij aan de Wethouder Schoutenweg. Dit territorium schampt de projectgrens. Een tweede territorium ligt op het erf van zorgboerderij "De Witte Schuur". Het territorium loopt tot voorbij de oostelijk gelegen loonwerker.

Om te toetsen of de territoria nog steeds bezet zijn is een gericht steenuilenonderzoek uitgevoerd. De resultaten zijn te vinden in bijlage 6.

Aangegeven wordt dat voor een aantal vogelsoorten met betrekking tot het foerageergebied voldoende alternatieven aanwezig zijn in de omgeving van het plangebied. Gezien de grootte van het plangebied komt de functionaliteit voor deze soorten echter wel in het geding. De volgende vragen dienen zo concreet mogelijk te worden beantwoord:

- Hoeveel en waar komen precies de soorten als boerenzwaluw, buizerd, huismus, roek, sperwer en torenvalk in het plangebied (en directe omgeving) voor (aangeven op een topografische kaart)?

De genoemde soorten betreffen deels losse waarnemingen van NVWC, en deels waarnemingen gedaan tijdens veldonderzoek door RPS BCC B.V. De locaties zijn te vinden in de bijlagen van de in

2005 ingediende natuurtoets en in de bijlage van de aanvulling van november 2009. Van de losse waarnemingen zijn geen exacte vindplaatsen bekend.

De boerenzwaluw is in lage aantallen foeragerend boven de weilanden rondom de visvijver en de boerderij in de noordoosthoek van het projectgebied aangetroffen. Voor deze soort is er aan de andere zijde van het inundatiekanaal meer dan genoeg alternatief foerageerbiotoop aanwezig. De huismus is eveneens in lage aantallen foeragerend rondom deze objecten aangetroffen. De huismus zal op de lange termijn geen foerageergebied verliezen, de soort is prima in staat om in stedelijke omgeving aan zijn voedsel te komen. Buizerd, sperwer, torenvalk en roek zijn foeragerend aangetroffen, van de roek ongeveer 10 exemplaren, van de roofvogels een enkel individu.

Van geen van de genoemde soorten zijn nesten aanwezig. Op het AZC zijn geen nesten van huismus of boerenzwaluw aanwezig. Behalve het AZC is er geen bebouwing in het projectgebied. Het projectgebied is onderdeel van het foerageergebied van buizerd, sperwer, torenvalk en roek, die overigens ook foerageren in wegbermen en open gebied in stedelijke omgeving. Voor buizerd, sperwer en roek komen in de nieuwe inrichting, door de vele bomenrijen, meer dan genoeg potentieel geschikte broedlocaties.

- Het is onduidelijk of de omgeving voldoende ruimte biedt voor deze soorten (concurrentie territoria / draagkracht). Is er in de omgeving onderzoek gedaan zodat onderbouwd kan worden of er voldoende alternatief leefgebied aanwezig is voor de soorten met vaste rust- en verblijfplaatsen?

Eerder is gemeld dat het projectgebied kleiner is geworden door het afvallen van deelgebied 1, het deel ten noorden van de Pijsseweg, waardoor de impact van de nieuwbouwwijk kleiner is geworden. Begin april is het aantal bezette nesten van jaarrond beschermde broedvogels geïnventariseerd, evenals het aantal foeragerende dieren. Het onderzochte gebied ligt ten westen van Culemborg, zie bijlage 7. In dit gebied zijn een buizerdnest, een torenvalkenkast, twee foeragerende buizerds en een foeragerende torenvalk waargenomen. Ten tijde van het veldbezoek lagen de broedterritoria vast, de buizerd verdedigt zijn territorium jaarrond. Naast broedparen met een territorium verblijven in Nederland het gehele jaar door dieren zonder territorium. Ook de torenvalk verblijft het gehele jaar door in Nederland, slechts een klein deel verlaat het land in zuidwestelijke richting. De stand van torenvalk is sterk afhankelijk van de veldmuizenstand.

Het onderzochte gebied heeft een oppervlak van 8,5 km², het projectgebied heeft een oppervlak van 0,75 km². In de regio is het territorium van een buizerd gemiddeld 4 tot 6 km², dat van een torenvalk gemiddeld 1 tot 2 km². Het onderzochte gebied biedt redelijk wat afwisseling in landschapselementen, bomensingels, een oude eendenkooi en de uiterwaarden van de Lek die als natuurterrein zijn ingericht. De kwaliteit van het foerageergebied is dan ook goed wat inhoudt dat de territoriumgrootten aan de kleine kant zullen zijn. Het onderzochte gebied biedt draagkracht aan ongeveer 2 broedparen buizerd en 6 paren torenvalk. De draagkracht van het onderzochte gebied wordt niet ten volle benut, waarschijnlijk omdat het ontbreekt aan geschikte nestlocaties, in het bijzonder voor torenvalk. Het verdwijnen 0,75 km² foerageergebied leidt niet tot het indirect ongeschikt raken van broedterritoria als gevolg van verminderde draagkracht of voedselconcurrentie. Met het ongeschikt raken van het projectgebied verdwijnen geen potentieel geschikte nestlocaties. Er blijft dus voldoende alternatief foerageerbiotoop aanwezig in de toekomstige situatie.

- Bevat het plangebied een kast voor de torenvalk?
 - Zo ja, wordt deze verplaatst naar een geschikte plek buiten het projectgebied?

Er is geen torenvalkenkast aanwezig in het projectgebied.

- Zo nee, wordt er een nieuwe kast opgehangen op een geschikte plek buiten het plangebied?

Er is geen torenvalkenkast aanwezig en er is geen nest van de torenvalk aanwezig. Compensatie en/of mitigatie in de vorm van een nestkast is niet aan de orde. Er wordt dan ook geen torenvalkenkast opgehangen.

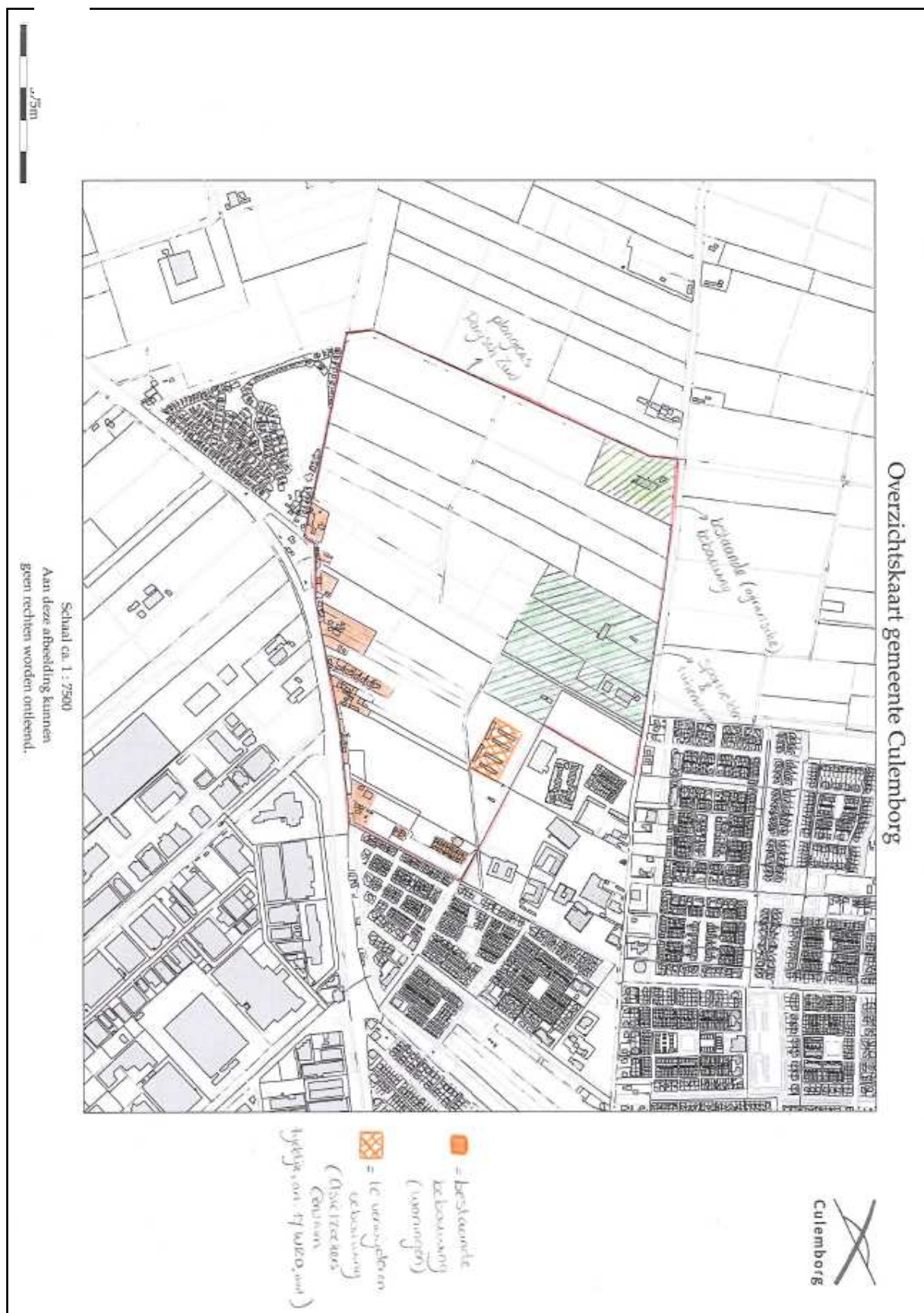
- De functionaliteit voor de huismus komt in het geding. Hoe wordt de functionaliteit tijdens het realiseren (en na de realisatie) van de woonwijk behouden?

Waar leidt u uit af dat de functionaliteit voor de huismus in het geding komt? Er bevinden zich geen nesten van de huismus in het projectgebied, wij nemen aan dat u doelt op de functie als foerageergebied. Het aanleggen van een woonwijk doet geen afbreuk aan het foerageergebied. Het is eerder een positieve wending, op intensief gebruikt grasland is voor de huismus weinig tot geen voedsel te vinden. Een woonwijk daarentegen heeft meer te bieden.

- Door middel van het toepassen van vogelvides (geschikt voor de huismus) in de nieuw te bouwen huizen (in fases), voordat de huidige huizen met behorende tuinen worden verwijderd?

Er zijn geen nesten van de huismus aanwezig in het projectgebied, er worden geen nesten van de huismus verwijderd. Er hoeven dus ook geen nesten gecompenseerd te worden. Het toepassen van vogelvides voor huismus kan vanuit de Flora- en faunawet niet verplicht worden.

Bijlage 1: Overzichtskaart projectgebied

Bijlage 2: Hoofdstuk 2 Ruimtelijk beleidskader uit “Structuurplan Parijsch Zuid”

Bijlage 3: Compensatieplan vleermuizen

Het slopen van het AZC resulteert in het verdwijnen van een verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis. Dit levert een marginale schade op aan de lokale populatie van gewone dwergvleermuis in de gemeente Culemborg. Schade toebrengen aan beschermde soorten is vanuit de wetgeving niet toegestaan. Als echter blijkt dat het niet te voorkomen is, kan onder bepaalde voorwaarden een ontheffing verkregen worden om de werkzaamheden uit te voeren. Een van de voorwaarden is compensatie van de toegebrachte schade.

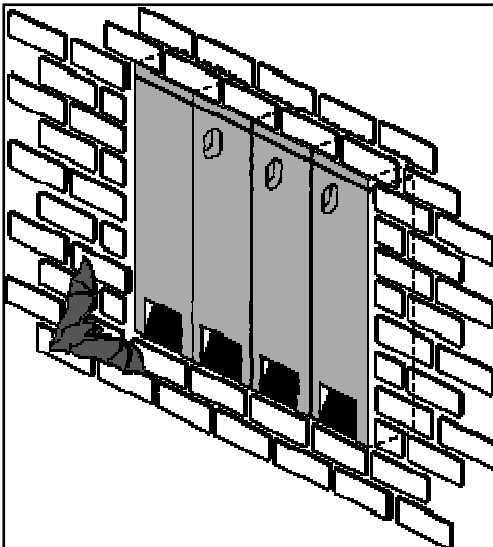
Het verwijderen van het AZC heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis in Nederland. Desalniettemin gaat een verblijfplaats verloren en die wordt gecompenseerd.

Het is onduidelijk hoeveel individuen gebruik maken van de verblijfplaats. Tijdens het onderzoek is eenmaal waargenomen dat twee dieren voor de ingang zwermde om vervolgens richting de Wethouder Schoutenweg te vliegen. Tijdens het zwermen werd de gevel aangetikt wat een duidelijke indicatie is voor de aanwezigheid van een verblijfplaats, die op dat moment niet in gebruik is. De rest van het seizoen zijn er geen zwermende of uitvliegende dieren meer aangetroffen. Veiligheidshalve wordt bij de compensatie rekening gehouden met een groep van minimaal 10 individuen.

Momenteel wordt aan de noordzijde van de Distelvinderweg een appartementencomplex afgebouwd. Op deze locatie is het mogelijk om op korte termijn en aan het begin van de periode waarin de gewone dwergvleermuis weer actief wordt, compenserende maatregelen uit te voeren. De compensatie is dan ook uitgevoerd voordat het AZC gesloopt wordt.

Compensatie

Ter compensatie worden 2 keer 3 inmetsele kasten geplaatst. De kasten zijn van de Duitse fabrikant Schwegler, type Fassadenreihe 2FR (figuur 1). Dit type heeft een onderlinge verbinding tussen de kasten waardoor een verblijf ontstaat in plaats van drie kleine naast elkaar. Daarnaast hebben vleermuizen

graag keuze. De ene set van 3 kasten wordt aan de warme kant van het appartementen-complex geplaatst, in de oost- of zuidgevel, de andere set wordt aan de koude kant, in de noord- of westgevel, geplaatst. De plaatsing moet aan de volgende randvoorwaarden voldoen:

- 3 onderling gekoppelde kasten in de oost/zuidgevel.
- 3 onderling gekoppelde kasten in de noord/westgevel.
- De kasten worden op een hoogte van 3 tot 4 m ingemetseld.
- De kasten worden niet verlicht door straatverlichting.
- De kasten worden geplaatst voordat het AZC gesloopt wordt.

figuur 1: vleermuiskast type 2FR

De compensatiemaatregel biedt een zomerverblijf aan zeker 10 tot 25 individuen. Voor de gewone dwergvleermuis specifiek kunnen de kasten dienst doen als tijdelijke verblijfplaats gedurende de zomer, als paarverblijf en mogelijk als kraamverblijf. De maatregel compenseert ruimschots het verblijf in het AZC. Het is aan te bevelen om soortgelijke maatregelen, bereikbaar maken/houden spouw, vleermuiskasten, etc. verspreid door de nieuwbouwwijk toe te passen.

Bijlage 4: compensatieplan rugstreeppad

De aanleg van de woonwijk Parijsch Zuid te Culemborg resulteert in het deels verwijderen van leefgebied voor de rugstreeppad. Vanuit Dienst Regelingen wordt hiervoor compensatie geëist. In deze memo wordt uitgelegd hoe deze compensatie eruit komt te zien.

Verspreiding rugstreeppad.

De rugstreeppad komt verspreid over het projectgebied voor. In totaal waren er in het voorjaar en zomer van 2009, 60 tot 80 individuen aanwezig. Het grootste deel van de populatie, ongeveer 30 tot 40 individuen, bevindt zich in de watergang rondom de nieuw aangelegde sportvelden. De overige rugstreeppadden komen verspreid over twee locaties binnen het projectgebied voor. De ene locatie betreft een opslag, aan de Laan naar Parijsch, waar de aannemers hun materiaal opslaan en waar door het vele rijden de grond verdicht is zodat regenwater lang blijft staan. De andere locatie is het AZC, waar de dieren foeragerend zijn waargenomen.

Effect

De nieuwbouw heeft effect op de laatstgenoemde locaties, de opslag aan de Laan naar Parijsch en het AZC. De opslaglocatie zal verwijderd worden als de werkzaamheden gereed zijn of omdat er op die locatie huizen gebouwd moeten worden. Op de locatie van het AZC komt een grote waterpartij. Rondom de sportvelden ligt een nieuw aangelegde watergang die in de huidige toestand aanwezig zal blijven.

Als gevolg van de nieuwbouw verdwijnt een deel van het leefgebied van de rugstreeppad. Dit benadeelt de twee kleinere deelpopulaties. Het verlies moet worden gecompenseerd.

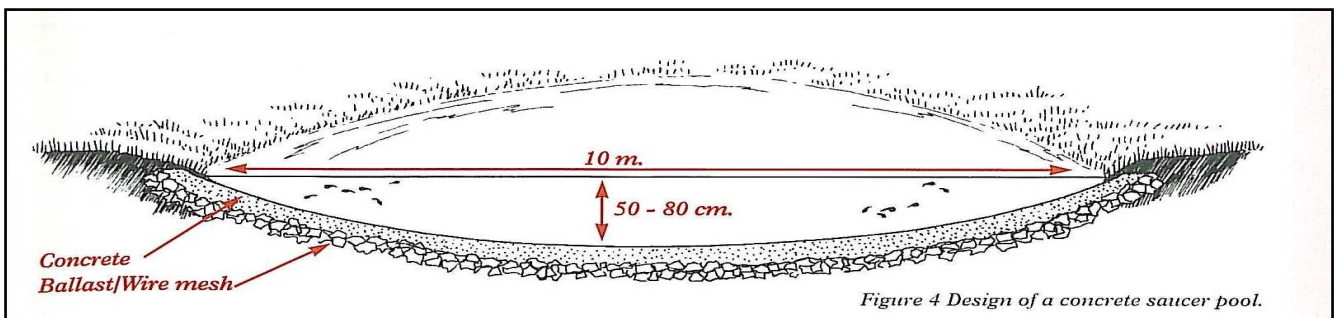
Compensatie

De compensatie bestaat uit voortplantingswater en dagschuilmogelijkheden voor 30 tot 40 dieren. Om hierin te voorzien worden verspreid over 2 locaties, 3 poelen aangelegd. De poelen bestaan uit betonnen schalen (figuur 1) die zich vanzelf vullen met regenwater. In binnen- en buitenland zijn hier goede resultaten mee behaald. De betonnen schalen zijn minimaal 10 m in doorsnee en hebben op het diepste punt een waterdiepte tussen de 50 en 80 cm. De poelen moeten in de volle zon liggen. Rondom de poelen worden dijkes aangelegd van forse blokken losse vuursteen, of iets dergelijks, waar de dieren overdag in en onder weg kunnen kruipen.

Door de poelen over 2 locaties te spreiden, kunnen de dieren kiezen welke locatie ze preferen. De keuze voor beide locaties is bepaald door een aantal factoren:

- zo veel mogelijk in de volle zon;
- op ruime afstand van huizen;
- zo min mogelijk aanpassing van het huidige ontwerp.

Figuur 1: principe betonnen poel

De poelen moeten in de volle zon liggen. Voor een snelle ontwikkeling van de eieren en larven van de rugstreeppad is de watertemperatuur van belang. Hoe warmer het water, hoe sneller dit zal gaan. Direct

zonlicht draagt ook bij aan de ontwikkeling van algen e.d. die als voedsel voor de larven dienen. Als de poelen in de volle zon liggen, warmt het water snel op en komt de algengroei goed op gang.

De afstand tot de huizen is van belang voor de toekomst. De rugstreeppad vormt roepkoren van mannetjes om vrouwtjes te lokken. Voor de een is dit een prachtig geluid, voor de ander niet. Om te voorkomen dat er klachten komen, zijn de locaties zo gekozen dat ze op ruime afstand van de nieuw te bouwen huizen liggen.

Zo min mogelijk aanpassing ten opzichte van het huidige ontwerp is vooral een praktische overweging maar is niet van doorslaggevende betekenis geweest.

De afstand tot de huidige populatie is niet meegenomen. De rugstreeppad is uitermate mobiel en prima in staat de poelen op eigen kracht te bereiken. De bouwwerkzaamheden schuiven steeds door naar een volgend perceel, zodra werkzaamheden afgerond zijn. De rugstreeppadden hebben als gevolg van de bouwwerkzaamheden het projectgebied gekoloniseerd. Ze zullen dus ook met de werkzaamheden meeverhuizen. De afstand tot de huidige (2009) populaties is niet zo zeer relevant, zolang de compensatie maar binnen het projectgebied plaatsvindt.

Locatie 1: nabij de nieuw aan te leggen waterplas langs de Distelvlinderlaan

In het huidige plan is langs de plas openbaar groen gepland (figuur 2). Op de locatie zijn ook geen bomen gepland, waardoor de locatie in de volle zon ligt. Op deze locatie worden twee betonnen schalen van 10 m doorsnee aangebracht. Rondom de poel wordt op 2 m afstand een dijklichaam aangebracht van grote stenen. Het dijklichaam is 0,50 m hoog en 1 m breed met een totale lengte van 4 m.

Figuur 2: plas langs Distelvlinderlaan, locatie 1

Locatie 2: langs nieuw aan te leggen weg

Op deze locatie staat een smalle strook bos gepland (figuur 3). Voor de aanleg van een betonnen schaal zal een deel van de bomen komen te vervallen om zo veel mogelijk direct zonlicht in de poel te krijgen. Op deze locatie wordt één langgerekte poel, 15 bij 10 m, aangelegd. Een zone van 5 m rondom de poel blijft vrij van bomen. Op 2 m afstand wordt een dijkje van grote stenen aangebracht, 0,50 m hoog, 1 m breed met een lengte van 3 m.

Figuur 3: naast nieuw aan te leggen weg, locatie 2

In totaal levert dit 3 poelen op die ruimschoots ruimte bieden aan 30 tot 40 dieren. De poelen bieden voortplantingswater en schuilmogelijkheden gedurende de dag. De overwintering zal veelal rondom de huizen in de omgeving plaatsvinden. De grondwaterstanden zijn dusdanig hoog in de winter dat ingegraven overwinteren niet mogelijk is. De overwintering zal rondom de aanwezige bebouwing plaatsvinden.

Bijlage 5: Resultaten visstandsbemonstering

Op 6 en 7 april 2010 zijn de watergangen in het projectgebied onderzocht op aanwezige vissoorten. Het onderzoek is uitgevoerd door Ermo visserij uit Molenaarsgraaf. De bemonstering is uitgevoerd met behulp van een electrovisapparaat. De watergangen zijn wadend door de watergang bemonsterd. Tijdens het onderzoek was het windstil en zonnig, wat ten gunste komt aan het onderzoek. De watergangen zijn gemiddeld 45 cm diep met uitschieters van 20 en 80 cm diep. De warmere temperaturen in de weken voorafgaand aan het onderzoek gecombineerd met de ondiepe watergangen maakt dat de watertemperatuur tussen de 10 en 15 graden lag. Hoog genoeg voor grote modderkruiper om actief te zijn, als hij aanwezig was.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de aangetroffen vissen en amfibieën. In totaal zijn 18 watergangen bemonsterd, 2 watergangen waren geheel visloos. De ene watergang betrof een ondiepe sloot, 10 tot 30 cm, vol met bladafval. De andere watergang betrof een zeer recent gegraven plas, die nog niet gekoloniseerd is.

Tabel 1: aangetroffen vis- en amfibieënsoorten

soort	verspreiding	opmerkingen
vissen		
blankvoorn	5 watergangen	zeer weinig
zeelt	3 watergangen	zeer weinig, enkel juvenielen
snoek	2 watergangen	een enkel juveniel individu
tiendoornig stekelbaars	16 watergangen	veel
driedoornig stekelbaars	16 watergangen	veel
<i>kleine modderkruiper</i>	10 watergangen	ruime aantallen
<i>bittervoorn</i>	9 watergangen	hoge aantallen juvenielen, geen adulten
amfibieën		
bastaardkikker	enkele tientallen verspreid door het gebied	
gewone pad	enkele tientallen verspreid door het gebied	

Effecten

Bij het naleven van de mitigerende maatregelen, het wegvangen van (beschermde) soorten alvorens watergangen te dempen, zijn geen negatieve effecten te verwachten op bittervoorn en kleine modderkruiper. In de nieuwe inrichting is veel water aanwezig: naast watergangen ook enkele grote waterpartijen, een geschikt habitat voor zowel bittervoorn als modderkruiper.

Er worden geen negatieve effecten, op korte of lange termijn, verwacht voor bittervoorn of kleine modderkruiper.

Bijlage 6: Onderzoek steenuil

Werkwijze

Het onderzoek naar het voorkomen van de steenuil heeft plaatsgevonden in de periode maart-april van 2010. Het onderzoek is uitgevoerd volgens de methode van STONE. Dit houdt in dat het projectgebied driemaal in de avond en/of ochtendschemering bezocht wordt in de periode half februari tot en met half april. Tijdens het bezoek wordt de territoriale roep van de steenuil afgespeeld, in series van 3 keer 10 roepen met een minuut rust na een 10 roepen en 2,5 minuut na een serie. In totaal wordt de serie drie maal herhaald, tenzij er eerder al zekerheid is. Enkel een antwoord van een mannetje geldt als indicatie voor een broedlocatie.

De veldbezoeken van RPS BCC B.V. zijn aangevuld met waarnemingen van Natuur- en Vogelwacht Culemborg (NVWC) die in dezelfde periode ook onderzoek heeft verricht in het kader van het landelijk meetnet voor broedvogels, hun BMP-E gebied voor steenuil. Onderstaande tabel geeft een overzicht van uitgevoerde veldbezoeken.

Tabel 1.: uitgevoerde veldbezoeken

datum	uitgevoerd door
4 maart 2010	NVWC
18 maart 2010	RPS BCC B.V.
25 maart 2010	RPS BCC B.V.
27 maart 2010	NVWC
8 april 2010	RPS BCC B.V.

Resultaten

Tijdens de bezoeken zijn twee broedparen van steenuil en een broedpaar van de kerkuil aangetroffen. Een paartje steenuilen en het broedpaar kerkuil bevinden zich in de oude varkensstallen aan de Wethouder Schoutenweg nummer 5. Het ander steenuilenpaar zit op het terrein van de zorgboerderij "de witte schuur". Foeragerende steenuilen zijn waargenomen in de tuinen van de huizen aan de Rietveldseweg en tot het erf van de loonwerker langs de Prijsseweg.

Effecten

steenuilen

Voor steenuilen wordt doorgaans een homerange van 250 m aangehouden. Hiermee schampen beide steenuilterritoria het projectgebied. In Culemborg komen verschillende steenuilparen tot vrij ver in de bebouwde kom voor (mondelinge mededeling J. Altenburg, NVWC). Het zal er echter sterk van afhangen hoe de tuinen en openbare ruimte vormgegeven en onderhouden worden.

Het steenuilenpaar aan de Prijsseweg ondervindt geen schade als gevolg van de werkzaamheden, het territorium ligt (net) buiten het projectgebied. In de nieuwe inrichting zijn op die locatie bomenrijen en waterpartijen gepland. Onder deze bomen ontstaat een ruigere begroeiing die muizen en grote insecten aantrekt. De randzones van deze elementen bieden de steenuil nieuwe foerageermogelijkheden. In de huidige toestand bestaan deze locaties uit intensief beheerd grasland met weinig tot geen voedsel voor de steenuil.

Het steenuilenpaar langs de Wethouder Schoutenweg heeft zijn nest in een oude varkensschuur aan de Wethouder Schoutenweg nr 5. Het foerageergebied bestaat uit het erf van huisnummer 5, het erf van de ten noordoosten gelegen boerderij en strekt zich uit tot de tuinen van de huizen langs de Rietveldseweg. Het territorium valt daarmee buiten het projectgebied. De steenuil ondervindt geen negatieve effecten als gevolg van het aanleggen van de woonwijk. Om dit echter volledig uit te sluiten, worden enkele maatregelen voorgesteld om de inrichting van het openbaar groen dusdanig aan te passen dat er kwalitatief goed foerageergebied beschikbaar komt.

kerkuil

Tijdens het onderzoek naar steenuilen is door NVWC een broedpaar kerkuil vastgesteld. Het paar broedt in een oude varkensschuur aan de Wethouder Schoutenweg nr 5, in de andere stal dan waar het steenuilenpaar broedt. De kerkuil heeft een gebied van 0,4 tot 0,6 km² nodig of een gebied van 800 tot 1500 m rondom het nest. Dit houdt in dat het projectgebied voor een deel uitmaakt van het foerageergebied van de kerkuil. De kerkuil voedt zich primair met muizen, 98% van het dieet. De grootte van het territorium wordt dan ook bepaald door de muizenstand. In huidige toestand bevindt zich tussen de oude boerderijen aan de Wethouder Schoutenweg, nr 4 en 5, een aantal verwaarloosde percelen met een hoge muizenstand. Dit is mogelijk de reden waarom de kerkuil zich er nu gevestigd heeft. Daarnaast zal de kerkuil in het projectgebied jagen op de wat ruigere stroken die spaarzaam aanwezig zijn. Er vallen echter muizenrijkere en potentieel dus geschiktere foerageergebieden binnen de actieradius van de kerkuil, die niet door de bouwwerkzaamheden worden beïnvloed. Rondom het projectgebied liggen diverse landschapselementen als houtsingels, een oude eendenkooi, boomgaard, etc. Kerkuilen houden van de overgang van houtwallen e.d. naar cultuurland. De aanleg van de woonwijk heeft marginaal invloed op de kerkuil omdat het voor het grootste gedeelte uit kale grond of intensief beheerd grasland bestaat en daarmee van weinig waarde is voor de kerkuil. Het verdwijnen van enkele ruige perceelranden is eenvoudig op te vangen door het beheer en de inrichting van de openbare ruimte aan te passen. Voor een deel zijn de maatregelen hetzelfde als voor de steenuil, alleen op grotere schaal. Door het toepassen van de maatregelen wordt geen schade aan het paar kerkuilen verwacht.

Mitigerende maatregel

Steenuil en kerkuil

- Aangepast bermbeheer: twee- à driemaal per jaar maaien, laatste maaibeurt niet later dan september om ook in de wintermaanden genoeg gras als dekking voor veldmuizen te hebben.
- Daar waar mogelijk, tussen gazon en natuurvriendelijke oever een strook van 1,5 m gras aansluitend op natuurvriendelijke oevers, tweemaal per jaar maaien.
- Bomenrij op de oever van het oude inundatiekanaal enkelzijdig uitvoeren, dus de rij aan de westkant van de weg/fietspad laten vervallen, en de berm beheren als bij punt 1. OF:
- De bomenrij langs het kanaal een zeer open karakter geven, bijvoorbeeld zwarte els met een onderlinge afstand van 15 tot 20 m, en de berm beheren volgens punt 1.
- Op de "bomeneilanden" aan de zuidzijde de buitenste rij bomen laten vervallen, in deze zone kan dan een ruigere begroeiing ontstaan die dan twee keer per jaar gemaaid wordt.

Conclusie

In de directe omgeving van het projectgebied broeden twee steenuilparen en een paar kerkuilen. Het foerageergebied voor beide steenuilparen raakt de projectgrens. De nieuwbouw heeft geen direct nadelige gevolgen voor beide broedparen. In Culemborg komen verschillende steenuilparen tot vrij ver in de bebouwde kom voor (mondelinge mededeling J. Altenburg, NVWC). Het zal er echter sterk van afhangen hoe de tuinen en openbare ruimte vormgegeven en onderhouden worden. Om er zeker van te zijn dat er geen negatieve effecten optreden, worden enkele mitigerende maatregelen uitgevoerd die moeten voorzien in extra foerageergebied, op de grens van hun huidige foerageergebieden. Het projectgebied is wel onderdeel van het foerageergebied van de kerkuil. Het grootste deel van het projectgebied bestaat uit kale grond en intensief gebruikt grasland met weinig muizen en is daardoor niet van belang voor de kerkuil. De enkele aanwezige ruige overhoekjes zijn wel interessant en zullen door het bouwen van de nieuwbouwwijk verdwijnen. Om deze schade te voorkomen, wordt in de nieuwbouwplannen voorzien in nieuwe overhoekjes in de vorm van extensief beheerde bermen en grasstroken. Het laten vervallen van enkele geplande bomenrijen voorziet in overgangen van bomensingels naar grasland. Dergelijke overgangen vormen een favoriet foerageerbiotoop voor de kerkuil, zeker in de wintermaanden.

Door het nemen van de voorgestelde maatregelen worden geen negatieve effecten, op korte of lange termijn, direct of indirect, verwacht op de aanwezige uilen. De mitigerende maatregelen voorzien in voldoende duurzaam foerageerbiotoop.

Bijlage 7: Overzichtkaart nesten uilen en roofvogels

